

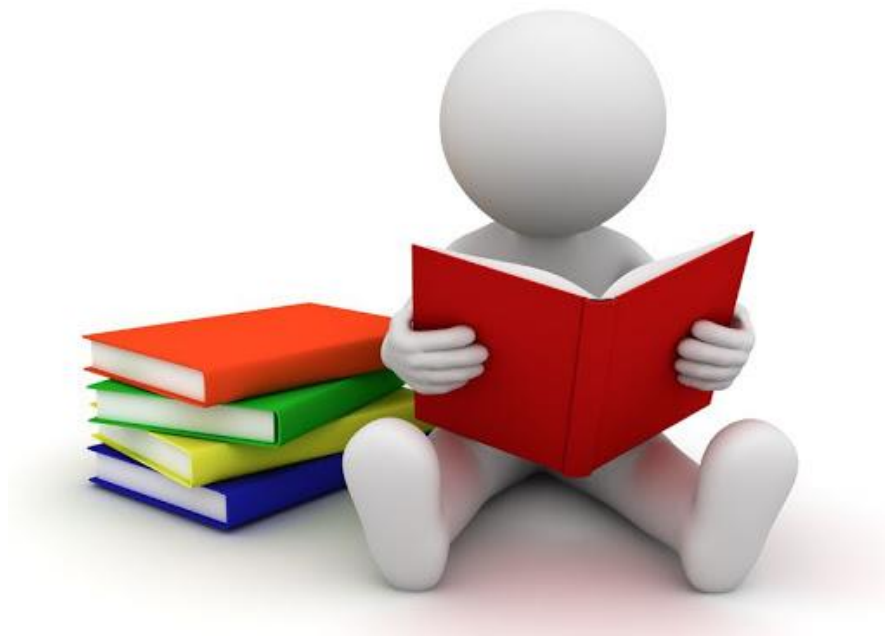
Полтавська державна аграрна академія

Матеріали

52-ї науково-методичної конференції

викладачів і аспірантів

«Модернізація освітньої діяльності та проблеми управління якістю підготовки фахівців в умовах діджиталізації»

24-25 лютого 2021 року

м. Полтава

УДК 378.147
М 34

Редакційна колегія:

Дорошенко А.П., начальник навчального відділу, к.е.н., доцент

Колесніченко І. А., методист II категорії навчального відділу

Ткаченко Д. Р., секретар навчального відділу

Ком'ютерний набір – автори тез

Комп'ютерна верстка – **Ткаченко Д. Р.**

***Відповідальність за правильність наведених статистичних даних,
фактів та посилань на інформаційні джерела несуть автори тез***

Програма 52-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів «Модернізація освітньої діяльності та проблеми управління якістю підготовки фахівців в умовах діджиталізації». м. Полтава : ПДАА, 2021. 218 с.

ЗМІСТ

ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОЛОГІЇ	9
Використання електронних підручників в освітньому процесі	
Благодарь К.С., лаборант	9
Використання матеріалів платформи YouTube при дистанційному навчанні	
Біленко О.П., к.с.-г.н., старший викладач; Воропіна В.О., асистент; Татаренко Г.Б., асистент; Тараненко С.В., к.с.-г.н., доцент	11
Використання цифрових технологій в агрономії	
Баган А. В., к.с.-г.н.; Шокало Н. С., к.с.-г.н., доцент	13
Вплив діджиталізації на навчальний і виховний процес кафедри рослинництва	
Гангур В.В., д.с.-г.н., старший науковий співробітник; Антонєць О.А., к.с.-г.н., доцент; Антонєць М.О., к.психол.н., доцент	15
Діджиталізація освітнього процесу у закладах вищої освіти аграрного спрямування	
Поспєлов С.В., д.с.-г.н., доцент; Ласло О.О., к.с.-г.н., доцент; Олєпїр Р.В., к.с.-г.н.....	16
Діджиталізація освіти: переваги та ризики впровадження	
Ромашко Т.П., к.х.н., доцент	18
Досвід навчання з використанням дистанційних технологій на кафедрі захист рослин ПДАА	
Коваленко Н.П., к.с.-г.н., доцент; Поспєлова Г.Д., к.с.-г.н., доцент	21
Досвід оцінювання кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти зі спеціальності 101 Екологія	
Калініченко В.М., к.с.-г.н., доцент; Плаксієнко І.Л., к.х.н., доцент	23
Особливості використання змішаного навчання в закладах вищої освіти	
Малюга А.Ю., асистент	26
Особливості впровадження цифровізації у сфері рослинництва	
Рибальченко А. М., к.с.-г.н.....	27
Проблеми і перспективи впровадження дистанційних і освітніх технологій	
Опара М.М., к.с.-г.н., доцент	30
Проблеми підготовки фахівців із захисту рослин в умовах діджиталізації	
Поспєлова Г.Д., к.с.-г.н., доцент; Коваленко Н.П., к.с.-г.н., доцент	33
Системність екологічної освіти в аграрних закладах вищої освіти	
Міщенко О.В., к.с.-г.н., доцент; Колєснікова Л.А., к.с.-г.н., доцент	35
Сучасні реалії навчального процесу здобувачів вищої освіти з агрономії та особливості формування їх фахових компетенцій	
Кочерга А.А., к.с.-г.н., доцент; Філоненко С.В., к.с.-г.н., доцент	37
Цифрова трансформація – важлива складова частина в системі підготовки магістрів за спеціальністю Агрономія	
Юрченко С. О., к.с.-г.н.; Маренич М. М., к.с.-г.н., доцент.....	40
Цифрові компетентності в підготовці аграрних фахівців	
Шакалій С. М., к.с.-г.н.; Сенчук Т. Ю., молодший науковий співробітник Інституту бджільництва ім. П. І. Прокоповича	42
Шляхи забезпечення дистанційного навчання в агрономії	
Бараболя О.В., к.с.-г.н., доцент; Ляшенко В.В., к.с.-г.н., доцент; Піщаленко М.А., к.с.-г.н., доцент.....	44
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ	46
Вибір міжфакультетських навчальних дисциплін з використанням кабінету студента ПДАА	
Лавріненко І.В., к.вет.н., доцент, заступник начальника навчального відділу; Костоглод А.К., завідувач навчально-методичного кабінету; Пастрома Л.І., методист навчального відділу; Гринь В.І., методист II категорії навчального відділу;	

СУЧАСНІ РЕАЛІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З АГРОНОМІЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЇХ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ

Кочерга А.А., к.с.-г.н., доцент;
Філоненко С.В., к.с.-г.н., доцент

Вітчизняний ринок освітніх послуг, що надають заклади вищої освіти, сьогодні зазнає кардинальних змін та інновацій. Адже сучасний роботодавець вимагає від майбутніх фахівців не тільки опанування ними змісту фахових предметів, але й формування у них відкритості до нових знань та мобільності, що передбачає їх уміння швидко орієнтуватися в специфічних питаннях сільськогосподарського виробництва в цілому та в агрономії зокрема [3]. Зважаючи на це, постійне впровадження інноваційних методів навчання, заохочення здобувачів вищої освіти та викладачів до використання новітніх технологій навчання вимагають постійного вивчення і пошуку нових підходів до створення високоякісного пакету вмінь та навичок майбутніх фахівців. Не є таємницею, що питання формування професійної компетенції завжди були актуальними, тому не залишаються поза увагою численних педагогів і є предметом досліджень у працях багатьох науковців. Нинішня програма вищої освіти для здобувачів відповідного освітнього рівня направлена на результат професійної підготовки, що передбачає наявність у випускників певних професійних умінь і навичок. Але ж роботодавцям потрібна не кваліфікація, а компетентність, яку розглядають як поєднання навичок, що притаманні кожній особистості [4, 6].

У чому ж полягає сутність поняття «компетентність фахівця вищого закладу освіти»? У численних працях вітчизняних педагогів і вчених можна зустріти багато його тлумачень. Так, наприклад, на думку Ю. Д. Бойчука (2011), «...компетентність фахівця з вищою освітою – це виявлені ним на практиці прагнення і здатність (готовність) реалізувати свій потенціал (знання, вміння, досвід, особистісні якості тощо) для успішної творчої (продуктивної) діяльності в професійній і соціальній сфері, усвідомлюючи соціальну значущість і особистісну відповідальність за результати цієї діяльності, необхідність її постійного удосконалення» [1].

«Професійна компетентність фахівця є, – як вважають Л. В. Козак (2014) і Х.В. Подковко (2016), – складним інтегральним інтелектуальним, професійним і особистісним утворенням, який формується у процесі його професійної підготовки у ВНЗ, проявляється, розвивається і вдосконалюється у професійній діяльності, а ефективність її здійснення суттєво залежить від видів його теоретичної, практичної та психологічної підготовленості до неї, особистісних, професійних і індивідуально-психічних якостей, сприйняття цілей, цінностей, змісту та особливостей цієї діяльності» [2, 5].

Сьогодні актуальним і важливим є питання про конкретну мету навчання майбутніх агрономів: що має знати і вміти цей фахівець та які особистісні якості мають бути в нього сформовані? Саме тому викладачі нашої кафедри ведуть пошук такої моделі розвитку особистості здобувача вищої освіти – майбутнього

фахівця з агрономії, яка допоможе уточнити змістовий аспект його формування, а відтак – і технологічний.

Змістовий аспект реалізації компетентнісного підходу передбачає належне опанування цілої низки фахових дисциплін, що викладаються на кафедрі, зокрема, таких як «Рослинництво», «Кормовиробництво», «Лікарські рослини», «Технологія зберігання та переробки продукції рослинництва», «Стандартизація та управління якістю сільськогосподарської продукції», «Буряківництво», «Картоплярство», «Лікарські рослини», «Технічні культури», «Зернознавство», «Світові агротехнології», «Насіннезнавство», «Основи рослинництва». Саме технологічний аспект зумовлює вибір адекватних змістові й суспільним вимогам технологій навчання майбутніх агрономів, що вже готові до вирішення складних виробничих завдань і відповідають вимогам фахових характеристик навіть найвибагливішого стейкхолдера [3].

Слід зазначити, що реалії сьогодення вносять певні корективи у навчальний процес підготовки фахівців у вищих закладах освіти, і зокрема у нашому університеті. Адже у зв'язку із погіршенням епідеміологічної ситуації в Україні, а саме поширенням COVID-19, в «червоних» зонах, де рівень захворюваності надто високий, в навчальних закладах впроваджено дистанційне навчання. Численна кількість педагогів і науковців наголошують, що поширення коронавірусу та наступне введення карантину виявило низку проблем освіти у ВНЗ, з якими зіштовхнулись або зіштовхнуться найближчим часом викладачі та здобувачі [7]. Першою проблемою для суб'єктів освітнього процесу, якими є викладачі і здобувачі вищої освіти, виявились недостатній рівень навичок роботи з комп'ютерними технологіями, невміння використовувати програми як засоби здобуття знань та комунікації між викладачами і студентами. Другою проблемою, яка викликала труднощі саме у викладачів, стали методики викладання (використання традиційних, застарілих методів навчання). Як у наступному з'ясувалось, критично важливим для забезпечення якісної освіти є відхід від традиційних методів навчання з впровадженням новітніх засобів та інновацій. Час довів, що застосування комп'ютерних технологій підвищує активність здобувача вищої освіти, веде до перебудови навчального процесу в бік самостійних форм навчання. За масового забезпечення комп'ютерами зберігається його індивідуальність, можливість отримання достовірної оцінки без великих затрат часу на проведення контролю [4].

Актуальним на сьогодні є також питання, яким чином викладач контактує із студентами. Зокрема, проблематичним є низький рівень володіння інформаційними та комп'ютерними технологіями серед педагогів, які замість того, щоб виходити на контакт із студентами в режимі онлайн конференції тощо, просто дають завдання в письмовому вигляді, без перевірки і обговорення найбільших проблем, складнощів, які цікавили майбутніх фахівців.

Серйозною проблемою сучасної системи освіти залишається боротьба із плагіатом. Адже поширене в умовах пандемії дистанційне навчання викликає у деяких безвідповідальних здобувачів вищої освіти спокусливе бажання до поверхневого освоєння матеріалу, що проявляється у скачуванні готових письмових робіт, копіюванні чужих даних, контрольних робіт тощо [7].

Тому існує нагальна необхідність вищим навчальним закладам запозичити досвід інших країн чи розробити власні методи боротьби із цими проблемами. Можливо і доцільно організувати експрес-курси для викладачів, на яких деталізовано висвітлити всі можливості та особливості дистанційних технологій навчання. Не лишнім буде і розробка стратегії всього навчального процесу у кожному закладі вищої освіти, враховуючи світову пандемію, яка може бути далеко не останньою для людства. Адже лише кваліфіковані фахівці із якісними знаннями та власними думками спроможні змінювати майбутнє на краще та піднімати різні сфери економіки нашої країни на якісний, конкурентоспроможний рівень.

Окреме питання – технічне забезпечення дистанційного навчання. Безумовно, на першому місці стоїть наявність сучасного обладнання як у викладачів, так і у студентів (комп'ютерів із веб-камерами чи ноутбуків). Сюди ж вклинюється і питання забезпечення суб'єктів освітнього процесу високоякісним (безперебійним і стабільним) та швидкісним інтернетом. Адже, погодьтеся, сьогодні не в кожному населеному пункті є інтернет, а якщо він і є, то не завжди його сигнал є стабільним і потужним.

Отже, надзвичайно важливим питанням в умовах пандемії, коли дистанційне навчання знову повертається у вищі навчальні заклади, є питання розробки системи «змішаного навчання», поєднання заочної і очної форм та використання інноваційних його методів. Це, в свою чергу, вимагає психологічної готовності педагогів та здобувачів впроваджувати і сприймати такі форми й методи у власний навчальний процес, які враховують самостійне засвоєння матеріалу.

Зважаючи на це, можна зробити загальний висновок, що в складних сучасних умовах існує неабиякий поштовх і стимул у розробці таких навчальних програм для здобувачів вищої освіти, які б давали фундаментальні та якісні знання і навички та спонукали б до розвитку і виявленню зацікавленості у поглибленні знань поза межами освітньої програми, щоб у майбутньому ефективно використовувати набутий обсяг вмінь у обраній професії агронома.

Список використаних джерел

1. Бойчук Ю.Д. Компетентнісний підхід. *Наукові підходи до наукових педагогічних досліджень* : монографія / за заг. ред. докт. пед. наук, проф., чл.-кор. НАПН України В.І. Лозової. Харків : «Апостроф». 2011. С. 188-216.

2. Козак Л. В. Дослідження інноваційних моделей навчання у вищій школі. *Освітологічний дискурс*. 2014. № 1 (5). С. 95–107.

3. Кочерга А.А., Філоненко С.В. Компетентнісний підхід як чинник формування професійної компетентності здобувачів вищої освіти з агрономії на кафедрі рослинництва». *Науково-методичні основи компетентнісного підходу до підготовки здобувачів вищої освіти* : матеріали 48-ї наук.-метод. конф. викладач. і аспірантів. м. Полтава, 15-16 лютог. 2017 р. ПДАА, 2017. С.49-52.

4. Марчук Н. Особливості формування професійної компетенції майбутніх фахівців в умовах дистанційного навчання. *Проблеми підготовки фахівців-аграріїв у навчальних закладах вищої та професійної освіти*: зб. наук. праць IV

міжнар. наук.-метод. конф., м. Кам'янець-Подільський, 2 жовт. 2020 р. ПДАТУ, 2020. С. 115-118.

5. Подковко Х. В. Інноваційні технології навчання в контексті компетентнісного підходу в освіті. *Медична освіта*. 2016. № 1. С. 41-43.

6. Франчук Т.Й. ВНЗ як суб'єкт інтеграції теорії і практики компетентнісної професійної освіти: проблеми та перспективи. *Компетентнісний підхід в освіті: теоретичні засади і практика організації*: матеріали методологічного семінару, м. Київ, 3 квіт. 2014 р. ч.2. Нац. акад. пед. наук України 2014 р. Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2014. С.5-11.

7. Шість проблем української вищої освіти, які виявив карантин. URL. : <https://osvita.ua/vnz/74767/> (дата звернення 16.12.2020 р.).

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ - ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ЧАСТИНА В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ АГРОНОМІЯ

Юрченко С.О., к.с.-г.н.;

Маренич М.М., к.с.-г.н., доцент

Цифрова трансформація – це невідворотний процес, що відбувається в усьому світі. Високотехнологічні досягнення впроваджуються в наше життя. Відтак, педагогу необхідно вчитися постійно й паралельно з основною діяльністю. Чинниками трансформацій сучасної освітньої взаємодії є процеси глобалізації, діджиталізації й конвергенції. Значною мірою вони визначають життя сучасної особистості та суспільства ХХІ століття [2].

Під цифровою трансформацією розуміємо процес діджиталізації, що спрощує доступ до інформації. Поняття «діджиталізація» науковці тлумачать як способи приведення будь-якого різновиду інформації в цифрову форму з використанням цифрових технологій [1].

Сутнісними характеристиками цифрових технологій є: мобільність, доступність та безкоштовність, зберігання та використання інформації незалежно від місця знаходження, відсутність необхідності оновлення та встановлення програмного забезпечення так, як технології «стали хмарними» [2].

У розрізі аграрного сектора економіки України, з метою його розвитку, в Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства підкреслюється необхідність впровадження цифрового землеробства — принципово нової стратегії менеджменту, що базується на застосуванні цифрових технологій, та новий етап розвитку агросфери, пов'язаний з використанням геоінформаційних систем, глобального позиціонування, бортових комп'ютерів та смарт устаткування, а також управлінських та виконавських процесів, здатних диференціювати способи оброблення, внесення добрив, хімічних меліорантів і засобів захисту рослин [4].

Незважаючи на те, що штучний інтелект та інші цифрові інновації поступово оптимізують, а часом і ліквідують окремі робочі місця в аграрному